

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

A U D I T O   A T A S K A I T A
DĖL UPYNOS LOŠELYJE DARŽELYJE ATLIKTO FINANSINIO
(TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2012 m. balandžio 30 d. Nr. KT10-7

Telšiai

Auditas atliktas, vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus
2011-09-19 pavedimą Nr. KT12-8
2011-12-06 pavedimą Nr. KT12-13

Auditą atliko nuo 2011-09-21 vyresnioji specialistė Vihalmina Kiršienė
Auditą atliko nuo 2011-12-06 vyriausioji specialistė Laima Sadauskienė

Auditas pradėtas 2011-09-21
Auditas baigtas 2012-04-27

Su audito ataskaita galima susipažinti
Telšių rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.telsiai.lt

TURINYS

1. Įžanga	3
2. Audito apimtis ir metodai	4
3. Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos.....	7
3.1. Asignavimų naudojimas darbo užmokesčiui.....	7
3.2. Ilgalaikio turto apskaita.....	7
3.3. Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų	7
3.4. Dėl finansinės atskaitomybės.....	8
3.5. Rekomendacijos.....	8

IŽANGA

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Telšių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2011 metu veiklos planu ir vykdant savivaldybės kontrolieriaus 2011-09-19 pavedimą Nr. KT12-8 ir 2011-12-06 pavedimą Nr. KT12-13. Auditą atliko iki 2011-09-30 vyresnioji specialistė Vihalmina Kiršienė, o nuo 2011-12-06 auditą atliko vyriausioji specialistė Laima Sadauskienė.

Audituojamas subjektas – Telšių rajono Upynos vaikų lopšelis darželis, adresas: Beržų g. 6, Upynos k., Telšių r., identifikavimo kodas – 190598865. Veiklos rūšis – ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas ir priešmokyklinis ugdymas.

Audituojamu laikotarpiu Upynos vaikų lopšeliui darželiui vadovavo direktorė Virginija Baranauskaitė, buhalterinę apskaitą vykdo Telšių r. savivaldybės administracijos Centralizuotas biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos skyrius.

Audituojamas laikotarpis – 2011 metai.

Audito tikslas – įvertinti biudžetinės įstaigos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2011 metų finansinių ataskaitų rinkinio tikrumo ir teisingumo.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ataskaitas, valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

Audito ataskaita teikiama Upynos vaikų lopšelio darželio direktorei Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriui, bei jos kopijos Savivaldybės merui ir Kontrolės komitetui.

Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Telšių rajono savivaldybės tarybai dėl 2011 metų savivaldybės biudžeto vykdymo ir konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinių bei dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio patikėjimo teise valdomo turto ataskaitos.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Upynos vaikų lopšelio darželio 2011 metų ataskaitų rinkiniai ir kitos ataskaitos:

1. Finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 duomenis;
- 2011 metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

2. Biudžeto ataskaitų rinkinys:

- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- 2011 metų biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas;

3. Kitos ataskaitos:

- Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4);

Upynos lopšelis-darželis yra ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus ugdymo biudžetinė įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą ir yra išlaikoma iš Savivaldybės biudžeto lėšų. Įstaigos pagrindinė funkcija yra padėti vaikui pasirengti sėkmingai mokytis pagal pradinio ugdymo programą. Į lopšelių-darželių priimami 1,5-6 metų vaikai, jų tėvams pateikus prašymą ir vaiko sveikatos pažymėjimą, sudarius sutartis su ugdymo įstaiga. Pirmumo teise priimami socialiai remtinų šeimų vaikai, besimokančių tėvų vaikai, vaikai turintys negalią, bet galintys ugdytis ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Susipažinus su įstaigos organizacine struktūra bei vykdoma veikla nustatyta, kad 2011-09-30 lopšelių darželių lankė 24 vaikai t. y. lopšelio (Pagrandukas) grupę -13 vaikų, priešmokyklinę (Linksmuolių) grupę-11 vaikų. Nuo 2011-11-21 lopšelių darželių lankė 30 vaikų. Audito metu Upynos lopšelis darželis pateikė tėvų prašymus dėl vaikų priėmimo į ikimokyklinio ugdymo įstaigą, darželio-mokyklos ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupės registracijos žurnalą, kuriame įrašyti vaikų vardai pavardės, tėvų prašymų pateikimo datos.

Audito metu pateiktas mokymo sutarčių registracijos žurnalas ir sudarytos 32 sutartys su vaikų tėvais.

Pagal darbuotojų pareigybių sąrašą 2011-01-01 patvirtintas administracinio ir pagalbinių mokomojo personalo darbuotojų skaičiaus normatyvas-11,31 iš jų moksleivio krepšeliui finansuoti -3,26 ir mokymo aplinkai-7,78 etato, o 2011-09-01 patvirtintas administracinio ir pagalbinių mokomojo personalo darbuotojų skaičiaus normatyvas-11,31 iš jų moksleivio krepšeliui finansuoti -3,53 ir mokymo aplinkai-7,78 etato. Lopšelyje darželyje 2011-09-30 vidutinis darbuotojų skaičius – 11.

2011 metais vaikų lopšelio darželio veikla buvo finansuojama iš valstybės (mokinio krepšeliui), savivaldybės biudžeto lėšų (mokymo aplinkai). Savivaldybės tarybos sprendimu¹ Upynos lopšeliui darželiui iš viso skirta-315,0 tūkst. Savarankiškomis funkcijoms vykdyti skirta-179,0 tūkst. Lt, specialiajai tikslinei dotacijai mokinio krepšeliui-106,2 tūkst. Lt, įstaigos pajamoms-29,8 tūkst. Lt. Vaikų lopšelis darželis vykdė 04 programą – Išsilavinusios bendruomenės ugdymo, kuriai įgyvendinti Telšių rajono savivaldybės taryba² papildomai skyrė iš valstybės biudžeto 04 programai vykdyti-453,00 Lt, iš jų-346,0 Lt darbo užmokesčiui ir-107,0 Lt socialinio draudimo įmokoms. Sveikatos priežiūros užtikrinimui pagal projektą „Žaidžiu, sportuoju-augu stiprus ir sveikas“ skirta ir gauta asignavimų-1000,00 Lt, kurie panaudoti lopšelio darželio prekių ir paslaugų įsigijimui. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-12-16 įsakymu Nr. A1-1799 socialinei paramai mokiniams administruoti skirta-12,00 Lt iš jų darbo užmokesčiui-9,20 Lt socialinio draudimo įmokoms-3,00 Lt ir gautos lėšos iš soc. paramos mokiniams administruoti-111,0 Lt, iš jų-85,0 Lt darbo užmokesčiui, 26,0 Lt socialinio draudimo įmokoms. Paramos finansavimas (2 proc.) 2011-01-01 likutis-648,27 Lt, kasinės išlaidos-605,16 Lt, likutis metų pabaigai-43,11 Lt. Savivaldybės tarybos sprendimu³ specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšelio lėšos buvo padidintos-5,1 tūkst. litų, iš jų- 3,9 tūkst. litų darbo užmokesčiui ir-1,2 tūkst. litų socialinio draudimo įmokoms. Įstaigos planuotos pajamos-29,8 tūkst. Lt, tačiau gauta pajamų-11,9 tūkst. Lt. Pagal direktorės žodinį paaiškinimą pajamos negautos todėl, kad mažiau buvo planuota valstybės remiamų šeimų, lopšelyje darželyje už maitinimą pilną kainą moką tik 10 vaikų, 5 vaikai iš viso nemoka, nes yra šeimos rizikos grupėje. Nėra įmanoma numatyti kiek bus šeimų socialiai remtinų ir kiek rizikos apskaitoje. Tačiau direktorė žinodama, kad negaus planuotų įstaigos pajamų, nesivadovavo Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos strateginio planavimo metodikos ir neparengė prašymo ir nepateikė raštu Ekonomikos, strateginio planavimo ir investicijų skyriui, dėl planuotų pajamų sumažinimo.

Lopšelio darželio direktorė neparengė prašymo ir nepateikė raštu Ekonomikos, strateginio planavimo ir investicijų skyriui, dėl 17,9 tūkst. Lt įstaigos planuotų pajamų sumažinimo.

Įstaiga gavo-306,0 tūkst. Lt asignavimų iš jų darbo užmokesčiui ir soc. draudimui-253,6 tūkst. Lt. tai sudaro-82,9 proc. visų skirtų asignavimų. Per 2011 metus įstaiga įsigijo ilgalaikio turto už-4,9 tūkst. Lt, arba-1,6 proc. nuo visų programai patvirtintų išlaidų. Lopšelis darželis disponuoja keturiomis banko sąskaitomis. Gautos finansavimo sumos apskaitomos skirtingose banko sąskaitose. Atsiskaitomojoje, mokinio krepšelio sąskaitose pinigų likučiai metų pabaigai-

¹ Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011-01-27 sprendimu Nr. T1-1 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto patvirtinimo“

² Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011-06-30 sprendimu Nr. T1-105 „Dėl gautų lėšų paskyrimo“

³ Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011-11-24 sprendimas Nr. T1-291 „Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011-01-27 sprendimo Nr. T1-1 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“

0,00 Lt, pavediminė sąskaita metų pabaigoje likutis-120,10 Lt, paramos finansavimas (2 proc.) pinigų likutis metų pabaigoje -43,11 Lt.

Maitinimo paslaugas (laimėjus konkursą) teikia VŠĮ „Kretingos maistas“. Pasirašytoje sutartyje nurodyta vieno vaiko dienos maitinimas - 7,85 Lt, (pusryčiai 2,35 Lt, pietūs-3,93 Lt, vakarienė- 1,57 Lt). Savivaldybės tarybos sprendimu⁴ patvirtinta, kad 1,00 Lt dotacija suteikiama vaikų maitinimui iš savivaldybės biudžeto, t. y. tėvų mokestis už vienos dienos vieno vaiko maitinimą sudaro - 6,85 Lt, (pusryčiai 2,05 Lt, pietūs-3,43 Lt, vakarienė- 1,37 Lt) ir nustatytas mokestis už vaikų išlaikymą ugdymo įstaigose kurį sudaro tėvų įnašai už vieną vaiką 0,50 Lt įstaigos aplinkos ar ugdymo reikmėms įsigyti, nepriklausomai nuo vaikų lankytų dienų skaičiaus. Sukauptas lėšas už vaikų maitinimą kiekvieną mėnesį perveda įstaiga į Telšių rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus einamąją sąskaitą.

Auditas atliktas siekiant pakankamai užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, o valstybės ir savivaldybės turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai.

Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinau 100 % ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 0,75 proc. visu kasinių išlaidų (302,7 tūkst. Lt), t.y. 2,3 tūkst. Lt. Ši suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos kasinės išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

- 0,75 proc. turto vertės likučių (287,4 tūkst. Lt), t. y. 2,2 tūkst. Lt. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, buvo susipažinta su įstaigos organizacine struktūra ir veikla, ištirta įstaigos apskaitos sistema, susipažinta su vidaus kontrolės aplinka, įvertintos rizikos, nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys. Audito įrodymai gauti atlikus mažos apimties savarankiškas audito procedūras.

Įvertinus planavimo metu nustatytas rizikas, pasirinktos ilgalaikio turto, išlaidų darbo užmokesčiui audito sritys, kuriose buvo atliktos savarankiškos procedūros.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito reikalavimuose patvirtintos audito procedūros: skaičiavimas (aritmetinio tikslumo patikrinimas), paklausimas (įrodymų gavimas

⁴ Telšių rajono savivaldybės tarybos 2010-01-21 sprendimas Nr. T1-20 „Mokesčio už vaikų išlaikymą savivaldybės ugdymo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, tvarkos aprašas“.

pokalbio metu), patikrinimas (įrašų, dokumentu, materialaus turto tikrinimas), analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

Auditas buvo atliekamas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir mano sukaupta audito patirtimi. Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

. Asignavimų naudojimas darbo užmokesčiui

Lopšelio darželio patikslintame 2011 metų biudžete darbo užmokesčiui buvo patvirtintas asignavimų planas - 193,2 tūkst. Lt, iš jų spec. dotacijai mokinio krepšeliui finansuoti -83,0 tūkst. Lt, švietimo aplinkai išlaikyti-110,2 tūkst. Lt. Lopšelis darželis 2011 m. gavo asignavimų spec. dotacijai mokinio krepšeliui – 111,3 tūkst. Lt iš jų darbo užmokesčio sąnaudos sudarė-86,4 tūkst. Lt, kasinės išlaidos-83,0 tūkst. Lt, tai didžiausią mokinio krepšelio dalį, panaudojo darbuotojų darbo užmokesčiui finansuoti.

Švietimo aplinkai išlaikyti gauta asignavimų-179,0 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčio sąnaudos sudarė-105,0 tūkst. Lt, kasinės išlaidos-110,2 tūkst. Lt. Atlikus savarankiškas audito procedūras, nustatyta:

Atrankos būdu pasirinktiems darbuotojams nustatyto darbo užmokesčio dydžiai atitiko galiojančius teisės aktus. Darbo užmokestis, išskaičiuoti mokesčiai ir kiti išlaikymai, apskaičiuotos socialinio draudimo įmokos, atsiskaityta su darbuotojais teisingai.

Darbo užmokesčio apskaitai naudojama UAB „Nevda“ sukurta Finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema „Biudžetas VS“.

Ilgalaikio turto apskaita

Lopšelio darželio ilgalaikio turto likutis 2012-01-01 sudarė-287,5 tūkst. Lt. Telšių rajono savivaldybės taryba 2011-05-31 sprendimu Nr. T1-76 lopšeliui darželiui perdavė patikėjimo teise valdyti, naudoti disponuoti savivaldybės nuosavybės teise priklausanti turtą už-4,9 tūkst. Lt. Per 2011 metus ilgalaikio turto nenurašyta.

Audito metu, dalyvaujant stebėtojo teisėmis lopšelio darželio metinės inventorizacijos komisijos darbe pastebėta, kad komisija tinkamai pasirengė ir atliko materialinių vertybių metinę turto inventorizaciją bei surašė inventorizacijos aprašus- sutikrinimo žiniaraščius pagal patvirtintos tvarkos reikalavimus.

Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų

Ribotos apimties finansinio (teisėtumo) audito metu buvo vertinamos supaprastintų pirkimų planavimas ir organizavimas, pirkimo dokumentų rengimas, sutarčių sudarymas.

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas numato pagrindinius pirkimo principus ir jų laikymąsi. Vadovaujantis jais, Upynos lopšelio darželio viešųjų pirkimų taisyklės patvirtintos 2009-10-14 direktorės įsakymu Nr. V-4, patikslintos viešųjų pirkimų taisyklės 2011-03-09 direktorės įsakymu Nr. V-30. Viešųjų pirkimų organizavimo tvarka patvirtinta 2011-09-22 direktoriaus įsakymu Nr. V-3.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu⁵, perkančioji organizacija privalo rengti ir tvirtinti planuojamus vykdyti einamaisiais biudžetiniais metais viešųjų pirkimų planus ir kasmet, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS), ir savo tinklalapyje skelbti tais metais planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinę. Upynos lopšelio darželio 2011 metais CVP IS duomenys apie lopšelio darželio planuojamus pirkimus paskelbti.

Dėl finansinės atskaitomybės

Įstaiga turi patvirtintą individualų sąskaitų planą pagal privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą, atrankos būdu patikrinus 2011-12-31 suvestinius apskaitos registrus-memorialinius orderius Nr. 5, Didžiąją knygą, asignavimų, kasinių ir patirtų sąnaudų registrus nustatyta, kad įstaigos apskaita vykdoma pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Mano nuomone, lopšelio darželio suvestinė finansinė atskaitomybė bei planų ir programų sąmatų įvykdymo suvestinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir finansinės atskaitomybės sudarymą.

Remdamasi surinktais įrodymais *pareiškiau*, kad, 2011 m. Upynos lopšeliui darželiui valdant, naudojant ir disponuojant valstybės ir savivaldybės lėšas jas naudojant įstatymų nustatytiems tikslams, reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams nenustačiau.

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės ir informacinę sistemą, t. y. kad vidaus kontrolės sistema visais atvejais veikia patikimai, todėl ji vertinama teigiamai.

Rekomendacijos

Lopšelio darželio direktorei:

1. užtikrinti planavimo teisingumą ir esant nukrypimams pateikti prašymus, dėl įstaigos planuotų pajamų sumažinimo.

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Laima Sadauskienė

⁵ Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų 1996-08-13 įstatymas Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais) 7str.